

RAPORT

de activitate a Ministerului Apărării

pentru anul 2019

Pe parcursul anului 2019, Ministerul Apărării a continuat activitatea sa, în limita competențelor atribuite, asupra îndeplinirii eficiente a obiectivelor din domeniul apărării și securității militare, stabilite în documentele de politici naționale, precum Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2019-2020, Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, Planul Individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2017-2019, inițiativa NATO „Consolidarea Capacității de Apărare (DCBI) pentru Republica Moldova”, Procesul de Planificare și Revizuire a Parteneriatului (PARP), Strategia națională de apărare și Strategia militară pentru anii 2018-2022.

În acest context, Ministerul Apărării și-a propus trei direcții prioritare pentru promovarea și implementarea politicii de apărare și anume:

- 1) Continuarea procesului de reformare și modernizare a sectorului de apărare;
- 2) Creșterea calității vieții și îmbunătățirea condițiilor de serviciu a personalului militar și civil din cadrul Ministerului Apărării și Armatei Naționale;
- 3) Dezvoltarea relațiilor de cooperare cu organizațiile internaționale de profil și instituțiile de apărare ale altor state.

1. Continuarea procesului de reformare, modernizare și dezvoltare a sectorului de apărare.

Un aspect important în procesul de reformă a sectorului de apărare este crearea unui mecanism integrat de planificare a apărării naționale. Planificarea apărării reprezintă o componentă esențială a politicii de apărare pentru care s-au făcut eforturi de creștere a capacităților instituționale. Ajustarea sistemului de planificare al apărării la standardele moderne va permite o abordare sistematică în identificarea alternativelor optime pentru îndeplinirea misiunilor Armatei Naționale, precum și susținerea acestora cu resurse.

În acest sens, după aprobarea documentelor strategice (în 2018) privind planificarea apărării a fost inițiat procesul de implementare a Sistemului de Planificare, Programare, Bugetare și Evaluare. Acest sistem este un mecanism nou, preluat din practica armatelor statelor democratice, cu scopul facilitării procesului de interoperabilitate și de planificare a apărării în condițiile legii.

În contextul realizării prevederilor Strategiei naționale de apărare, Strategiei militare, Inițiativei de Consolidare a Capabilităților de Apărare pentru Republica Moldova și altor documente de politici, pentru implementarea Sistemului de Planificare, Programare, Bugetare și Evaluare și, totodată, inițierea transformării Armatei Naționale, în perioada de raportare a fost:

1) Aprobata Directiva de planificare a apărării și anexele aferente acesteia. Adicional, au fost revizuite obiectivele programelor bugetare, definitivat scopul acestora și descriși indicatorii de produs, de rezultat și de eficiență, ulterior fiind incluși în proiectul Cadrului Bugetar pe Termen Mediu 2020-2022;

2) Elaborată versiunea optimă a proiectului Planului de dezvoltare a capabilităților militare ale Armatei Naționale pe termen lung (2020-2030).

De asemenea, a continuat procesului de pregătire profesională a Armatei Naționale, inclusiv prin creșterea ponderii militarilor prin contract. Un accent important s-a pus pe proiectarea și implementarea unui management eficient al carierei pentru toate categoriile

de personal, inclusiv prin prisma dimensiunii de gen și promovarea unor politici de creștere a atractivității profesiei militare, orientându-se spre îmbunătățirea proceselor de recrutare, încorporare, angajare, integrare, menținere și trecere în rezervă. În această ordine de idei, este în proces de dezvoltare sistemul de evidență și management a resurselor de apărare (umane, financiare și tehnico-materiale), precum și dezvoltarea conceptelor de recrutare, formare, pregătire și utilizare a rezervei.

La capitolul dezvoltării educației, cercetării și învățământului în domeniul apărării a fost elaborat și aprobat Planul de învățământ pentru studiile superioare de master, ciclul II, la programul Securitate și apărare cu durata de 2 ani de studii. Acest fapt, va permite desfășurarea studiilor superioare de master și acumularea a cel puțin 300 de credite de studii transferabile la ciclul I și II.

Totodată, au fost întreprinse măsuri pentru creșterea nivelului profesional al militarilor la pregătirea individuală, prin instruirea militarilor la cursuri naționale și militari la cursuri internaționale peste hotarele țării.

De asemenea, pentru creșterea nivelului profesional al militarilor la pregătirea colectivă, în perioada de raportare.

În contextul evaluării pregătirii subunităților de luptă și asigurare de luptă, în perioada de referință, a fost organizată și desfășurată evaluarea potrivit Conceptului Capabilităților Operaționale (OCC) a subunităților de infanterie din componența Brigăzilor de Infanterie motorizate. Adițional, a fost desfășurat Cursul de instruire a evaluatorilor unde au fost pregătiți de către instructorii naționali și internaționali evaluatorii planificați.

Un alt aspect important pentru această perioadă a fost întreprinderea măsurilor pentru identificarea și îmbunătățirea mecanismelor de planificare și control a utilizării banilor publici în structurile din subordinea Ministerului Apărării, orientând efortul factorilor de decizie departamentali spre utilizarea eficientă și economisirea posibilă a mijloacelor financiare disponibile, în condițiile austerității bugetare pentru apărarea națională. În același context, au fost întreprinse măsuri pentru evaluarea stării de lucru și a activității cotidiene a unităților militare ale Armatei Naționale, a autorităților publice și instituțiilor din subordinea Ministerului Apărării, precum și a întreprinderilor de stat fondate de Ministerul Apărării.

De asemenea, au fost desfășurate măsuri de prevenire și combatere a corupției și altor infracțiuni în cadrul structurii militare (AIM, CPSS AN), realizarea prevederilor Planului de acțiuni privind reducerea riscului de corupție în Ministerul Apărării pentru anii 2018-2019, și participarea la Programul de consolidare a integrității în sectorul de apărare și securitate (Building Integrity Programme).

În aceleași timp, pentru ridicarea capacității de luptă a fost obținută asistență externă, prin intermediul programelor externe FMF/FMS-EDA (SUA) pentru menținerea capabilităților logistice ale armatei.

În contextul dezvoltării capacității de dezamorsare a obiectelor explozive, cu suportul Programului umanitar de asistență în domeniul deminării (HMA - Humanitarian Mine Action Program), a fost impulsivat procesul de construcție a Centrului de excelență EOD (dezamorsarea obiectelor explozive) și reconstruită cazarma ostășească din cadrul Batalionului geniu, dată în exploatare în luna noiembrie 2019. De menționat că, în perioada de referință, subunitățile de geniu ale Armatei Naționale au executat 75 misiuni de deminare a teritoriului național, inclusiv în Zona de securitate, unde au fost depistate și neutralizate 6445 de obiecte și mijloace explozive.

Un alt aspect important este dezvoltarea infrastructurii de păstrare și depozitare a armamentului și munițiilor, precum și a procesului de management a acestuia. În acest context, Ministerul Apărării în comun cu Misiunea OSCE au instalat, pe data de 25 iulie 2019,

2 containere de prim ajutor medical (în caz de traumă la lucrul cu armele și munițiile), din care unul la Baza păstrare tehnică armament și patrimoniu militar, iar al doilea la Brigada 3 infanterie motorizată. De asemenea, în perioada 11-22 august 2019, cu suportul Germaniei, a fost instalat un loc special temporar de păstrare a munițiilor la Florești, folosindu-se containere de metal și baricade de protecție conform standardelor internaționale. În același sens, la Baza păstrare tehnică armament și patrimoniu militar, Fundația „Golden West”/EUCOM (SUA), până în prezent, a oferit suport în sumă de 503818 dolari SUA, dintre care 318618 dolari pentru lucrări de renovare și 185200 dolari pentru echipamente speciale procesului managerial.

2. Creșterea calității vieții și îmbunătățirea condițiilor de serviciu a personalului militar și civil din cadrul Ministerului Apărării și Armatei Naționale.

Pe parcursul perioadei respective, au fost revizuite un șir de acte normative, prin care s-a urmărit asigurarea unor măsuri suplimentare de protecție socială pentru cetățenii Republicii Moldova, care întrunesc exigențele ce confirmă statutul de veteran al serviciului militar. Astfel, conform prevederilor articolelor 5 și 10 ale Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani, a fost elaborat și aprobată Hotărârea Guvernului nr.412 din 21 august 2019 cu privire la legitimațiile veteranilor serviciului militar. Scopul actului normativ respectiv constă în asigurarea aplicabilității egale a drepturilor și garanțiilor reflectate în legislația națională asupra grupului de persoane, care întrunesc exigențele ce confirmă statutul de veteran al serviciului militar și vizează categoriile de persoane cărora le poate fi atribuit statutul de veteran al serviciului militar, principiile generale ale tipului și modelului legitimației de veteran al serviciului militar, modul de confecționare, eliberare, înmânare, retragere, evidență, păstrare și nimicire a legitimațiilor, precum și stabilirea obligațiilor pentru titularul legitimației de veteran al serviciului militar.

De asemenea, în scopul îmbunătățirii nivelului de protecție socială a militarilor prin contract, majorării nivelului de atractivitate a serviciului militar, asigurării condițiilor materiale necesare pentru exercitarea eficientă de către militari a obligațiilor de serviciu, atragerii și menținerii în serviciul militar a resurselor umane profesioniste, consolidării potențialului și sporirii profesionalismului militarilor, prin recompensarea adecvată a performanțelor profesionale individuale și colective, precum și în vederea motivării/stimulării efectivului în raport cu volumul responsabilităților conferite prin lege, Ministerul Apărării a elaborat Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate, Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor și Legea nr.52/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare, Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, Legea nr. 232/2018 pentru modificarea unor acte legislative).

În vederea îmbunătățirii infrastructurii militare și sociale, au fost renovate 6 obiective din cadrul Armatei Naționale și anume:

- 1) Complexul Sportiv în tabăra militară nr.142;
- 2) Acoperișul cazarmii din cadrul Batalionului 4 RRAA, l.d.p. Căușeni;
- 3) Încăperile de serviciu din cadrul Centrului consultativ-diagnostic al Ministerului Apărării;
- 4) Tocurile exterioare la Blocul administrativ și blocul alimentar din cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”;
- 5) Rețeaua termică din Blocul administrativ TMP nr.123;
- 6) Rețele electrice la Blocurile locative de serviciu din gestiunea Ministerului Apărării.

Tot la capitolul infrastructura se include și darea în exploatare a construcției capitale a statului major al Centrului de instruire al Armatei Naționale (I.d.p. Bulboaca), care a fost realizată prin intermediul Programului GPOI, oferit de Statele Unite ale Americii (SUA).

Totodată, au fost demarate și sunt în fază de execuție lucrările de reparații la 7 obiective din cadrul Armatei Naționale:

- 1) Blocul de instrucție cu încăperi administrative din Tabăra militară nr.142;
- 2) Centrul educativ cultural din Tabăra militară nr.142;
- 3) Blocul alimentar din cadrul Centrului de instruire al Armatei Naționale ”Bulboaca”;
- 4) Grupurile sanitare din cadrul Centrului de comunicații și informatică;
- 5) Centrul de conferințe al Ministerului Apărării;
- 6) Blocul tehnologic din Cantina Brigăzii 2 infanterie motorizată;și
- 7) 3 coloane termice din cadrul Centrului comunicații și informatică.

La capitolul asigurarea militarilor și membrilor familiilor lor cu spațiu locativ, continuă și se dezvoltă procesul de implementare a proiectelor de Parteneriat public-privat. De asemenea, Ministerul Apărării a inițiat și este în proces de selectare a unui partener privat (Dialog competitiv), în vederea desfășurării unui parteneriat public-privat în mun. Bălți pentru construirea locuințelor de serviciu pentru personalul instituției și obiectivelor de menire social-culturală, aprobat prin HG nr.183/2018. Totodată, în perioada respectivă, au fost oferite în medie 164 indemnizații lunare pentru închirierea spațiului locativ militarilor prin contract ai Armatei Naționale.

3. Dezvoltarea relațiilor de cooperare cu organizațiile internaționale de profil și instituțiile de apărare ale altor state.

Consolidarea și dezvoltarea relațiilor de cooperare militară internațională a constituit în permanență unul din obiectivele prioritare ale Ministerului Apărării, reflectat prin interesul său de a se prezenta în calitate de organizație credibilă în raport cu partenerii străini, precum și prin implementarea propriilor politici și consolidarea capacităților de apărare ale statului, contribuind astfel la soluționarea problemelor de securitate națională și regională.

Pe parcursul anului, activitățile Ministerului Apărării au fost orientate spre stabilirea, dezvoltarea și consolidarea cooperării cu instituțiile de apărare, organizațiile internaționale, în vederea implementării obiectivelor instituționale aferente procesului de reformă a sectorului de apărare a țării, iar în acest sens au fost efectuate atât vizite oficiale cât și întrevederi cu corpul diplomatic din diferite țări și înalți oficiali ai NATO.

În perioada de referință, Ministerul Apărării a reușit să intensifice dialogul cu instituțiile de apărare ale statelor partenere (SUA, Marea Britanie, Austria, Italia), statelor vecine (România și Ucraina), precum și reluarea dialogului cu Rusia. De menționat că, în perioada vizată au fost organizate întrevederi cu șefii misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova, precum și cu corpul de atașați militari acreditați în Republica Moldova. Astfel, a fost asigurat un dialog constructiv cu omologii și partenerii de dezvoltare, în vederea impulsivării relațiilor de cooperare în contextul procesului de reformare a sectorului de apărare a țării.

În același context, a fost intensificat dialogul și colaborarea cu experții internaționali din cadrul echipei DCBI (Inițiativei de Consolidare a Capabilităților de Apărare pentru Republica Moldova), în vederea dezvoltării capabilităților militare ale Armatei Naționale pe termen lung în corelație cu resursele disponibile (în condițiile unui buget militar auster) și utilizând eficient asistența militară străină, acordată de partenerii strategici. La acest subiect, Ministerul Apărării întreprinde măsuri pentru racordarea planurilor de parteneriat, (Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO (IPAP), Procesului de Revizuire a Parteneriatului

(PARP), Inițiativei de Dezvoltare a Capabilităților de Apărare pentru Republica Moldova (DCBI) etc.), la necesitățile și cerințele actuale de dezvoltare.

Totodată, în scopul realizării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova în cadrul Tratatului privind forțele armate convenționale în Europa (Tratatul FACE), în perioada de referință, a fost asigurată desfășurarea inspecțiilor la locurile declarate potrivit Tratatului FACE de către echipe multinaționale de inspectori. În același timp, au fost întreprinse măsurile necesare în vederea asigurării procesului de rotație al militarilor Armatei Naționale în operații și misiuni internaționale în cadrul cărora 9 ofițeri execută misiuni sub egida ONU, 2 ofițeri execută misiuni sub egida UE și 1 ofițer execută misiuni sub egida OSCE. În acest context, este asigurată continuu executarea misiunii KFOR din Kosovo, în care Republica Moldova participă cu un contingent format din 41 de militari.

În context regional și național, Armata Națională participă în cadrul Forțelor Mixte de Menținerea a Păcii din Zona de Securitate din raioanele de est ale țării, și continuă să aducă un aport considerabil la apărarea intereselor statului și la menținerea unei situații stabile în regiunea de est a Republicii Moldova și Bazinul Mării Negre. La moment unitățile militare ale Forțelor de menținere a păcii sunt completate la 60% cu militari prin contract.

4. Concluzii și priorități majore planificate pentru anul 2020

Activitățile realizate și cele inițiate în perioada de raportare, au contribuit la îndeplinirea obiectivelor din domeniul apărării și securității militare, stabilite în documentele de politici naționale precum și angajamentele internaționale asumate. Astfel, realizarea activităților raportate au avut un impact pozitiv asupra obiectivelor trasate și au creat premise în vederea creșterii calității vieții și îmbunătățirea condițiilor de serviciu a militarilor, îmbunătățirii sistemului logistic al Armatei Naționale, promovării politicilor de apărare și planificare pe termen lung, precum și consolidarea relațiilor de cooperare internațională, inclusiv prin asigurarea participării Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale conform angajamentelor asumate.

Pentru anul 2020, Ministerul Apărării, își va concentra eforturile asupra îndeplinirii eficiente a obiectivelor din domeniul apărării și securității militare, stabilite în documentele de politici naționale, inclusiv programele și inițiativele internaționale asumate pe următoarele direcții prioritare:

1) Îmbunătățirea nivelului de protecție socială a militarilor prin contract, sporirea atractivității serviciului militar, asigurarea condițiilor materiale necesare pentru exercitarea eficientă de către militari a obligațiilor de serviciu, astfel încât, pachetul social al militarilor să fie îmbunătățit cu cel puțin 30% comparativ cu anul 2017, să fie renovate anual cel puțin 5 obiective de infrastructură militară, precum și dezvoltarea proiectelor de parteneriat public privat în vederea creării fondului locativ pentru militarii Armatei Naționale;

2) Asigurarea funcționalității sistemului logistic al Armatei Naționale, reparația și recondiționarea tehnicii auto și militare, precum și constituirea graduală și menținerea eșalonată a stocurilor (rezervelor) potrivit cerințelor moderne și misiunilor de îndeplinit. Astfel, prioritatea este orientată spre atingerea în volum deplin a capabilităților militare critice instruite, evaluate și declarate pregătite, crearea;

3) Elaborarea politicilor de apărare și planificare pe termen lung în vederea consolidării, transformării și dezvoltării capabilităților militare, precum și creșterea capacității de luptă prin continuarea procesului de profesionalizare graduală a forțelor. În acest sens, efortul principal va constitui crearea mecanismului integrat de planificare a apărării naționale, aprobarea și implementarea Planului de dezvoltare a capabilităților militare ale Armatei Naționale pentru

anii 2020-2030, precum și elaborarea și ajustarea actelor normative și documentelor de politici în suportul priorității menționate;

4) Asigurarea achizițiilor de echipamente militare și modernizarea infrastructurii militare, precum și inițierea noilor programe multianuale de înzestrare și dotare a Armatei Naționale cu echipamente militare performante;

5) Consolidarea relațiilor de cooperare internațională, asigurarea participării și creșterii contribuției în misiuni și operații internaționale conform angajamentelor asumate, precum și valorificarea oportunităților de extindere a participării Armatei Naționale cu contingente militare în misiuni internaționale de menținere a păcii sub egida ONU.